

Sibe har været taget et saadant Hensyn, og at Arbeidskræfterne i Ministeriet ogsaa ere tilstrækkelige til paa kort Tid at præstere et saadant Arbejde, thi jeg fremhævede udtrykkeligt, at den Opfordring, der var stæet til mig ved Behandlingen af Kjøbstadcommunalloven, havde havt til Følge, at jeg allerede havde foranstaltet saadanne Undersøgelser, og jeg angav, hvilket Omfang disse allerede havde faaet. Vansteligheden ligger ingenlunde i at indføre i et Lovforslag en Række af Paragraffer, Stykker og Punktumer, som for Fremtiden ville være ugheldige, men den ligger i med fuldstændig Kritik at kunne bedømme, om der ikke kommer nogen Modsigelse ind deri; Vansteligheden er i mine Tanker netop den, at man ved en saadan mere eller mindre løst henkastet Forskrift, vedtagen af Rigsdagen muligens i god Tro til Ministeriet, som har foreslaaet den, kan staae uoplysede Modsigelser i Lovgivningsarbejdet. Jeg troer ikke, at man behøver at gaae længere end til den Række af ministerielle Fortolkninger, hvortil en stor Mængde af de siden 1849 udgivne Love have trængt, og til de ikke færre Retstvister, som ere foranledigede ved disse Love, for at indse, hvor overordentligt vansteligt det er ved en Citeren af en Række Bestemmelser, som for Fremtiden skulde være annullerede, ubetinget at træffe det Rette, saaledes at man ikke skulde komme til at gjøre Noget Uret i noget enkelt Tilfælde. Jeg kan ikke erkende, at Vansteligheberne ved at oversee Følgerne af Lovforslag som disse skulde være saa stor, som det erede Møblem formoder, og jeg kan navnlig ikke erkende, at det Ansvar, som det er foreslaaet at lægge paa de kommunale Bestyrelser for Udførelsen og Anvendelsen af saadanne Love, skulde være saa trykkende, at Folk af den Grund skulde være bange for at paatage sig dette Hverv. Det maa erindres, at et saadant Ansvar ikke er noget Nyt; thi enhver Communalbestyrelse har hidtil, ligesom det er foreslaaet med Hensyn til Fremtiden, været ansvarlig for, hvad den gjorde, og forpligtet til at kende de Lovbestemmelser, der gjælde for dens Omraade.

Med Hensyn til det forelagte Lovudkast er der reist en Deel Indvendinger, nogle faa af

principiel Natur, de fleste knyttende sig til enkelte Detailbestemmelser. Til den første Række af Indvendinger hører selvfølgelig den, at det ikke vilde være rigtigt overhovedet at paalægge Amtene alene at bære Byrden ved Vedligeholdelsen af de gennem dem gaaende Hovedlandeveis, men at der burde finde en Afregning Sted mellem de forskjellige Amters eller mellem disse og Statskassen, forsaavidt Byrden blev større end den, man kunde antage passende kunde paalægges Amtene. Jeg maa imidlertid gjøre gjældende, hvad jeg allerede fremhævede ved Behandlingen af det andet Lovudkast, at Staten efter min Mening ikke herved stiller noget Forlangende til Amtene om at paatage sig en ny dem uevkomme Byrde, men den erkender kun ikke længere, at Hovedlandeveisene have den Betydning, som man tillagde dem, da man besluttede at bygge dem; derfor abandonnerer den nu Hovedlandeveisene og overlader dette meget værdifulde Activ til Amtene uden Veberlag. Jeg troer neppe, der skal kunne findes noget Stykke Hovedlandevei i Landet, som ikke, hvis det ikke eksisterede, maatte erstattes ved en mindre Landevei, bygget og vedligeholdt for Amtets Regning, og jeg maa altsaa bestemt fastholde, at der ikke kan være Tale om nogen Forurettelse ligeoverfor det enkelte Amt derved, at Staten nu forlader sine Hovedlandeveis. Derfor man vilde gaae ind paa en Fordeling af Byrderne, hidrørende fra Vedligeholdelsen af de tidligere Hovedlandeveis over det hele Land, igjennem Tilslud fra Statskassen, vilde man overhovedet meget vansteligt for Fremtiden kunne fastholde det Princip, som har ligget til Grund for Veibyrdernes Fordeling her i Landet, thi jeg indseer ikke, hvorledes man skulde kunne paalægge det enkelte Sogn, den enkelte Commune vægerlig og uden Erstatning at vedligeholde samtlige de Veie, der gaae igjennem et saadant District, naar man vilde godtgjøre de enkelte Amters den større Byrde, som den større Mængde af Veie og Hovedlandeveis igjennem deres Districter medfører. Hidtil har man ikke spurgt, om den og den Commune, det og det Amt selv ubelukkende eller væsentlig havde Brug og Nytten af de Veie, som gif igjennem de vedkommende Districter; men man har ubetinget fordret, at Amtene og Sognecommunerne